

OBMOČNO TEKMOVANJE S PODROČJA SLOVENŠČINE ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2021/2022

VEDRE BLIŽINE MED NAMI

- 3. in 4. letnik – gimnazijski programi
- 3. in 4. letnik – srednji strokovni programi
- 1. in 2. letnik poklicno-tehniški programi

**Alenka Goljevšček: Pod Prešernovo glavo in
Srečna draga vas domača**

NAVODILA ZA PISANJE RAZLAGALNEGA SPISA

Čas pisanja: 90 minut

Dramsko besedilo Alenke Goljevšček Pod Prešernovo glavo je bilo uspešnica v Mestnem gledališču ljubljanskem (140 ponovitev). Zadnjič je bila predstava odigrana 5. 6. 1986.

Komedija Srečna draga vas domača je bila napisana 1999. Do danes še ni bila uprizorjena na poklicnih odrih, čeprav so za to obstajale pobude. Igrali so jo le amaterski odri.

- S pomočjo ustreznih motivov v obeh dramskih besedilih (Pod Prešernovo glavo in Srečna draga vas domača) razložite, kateri cilj si želijo doseči osrednji junaki (protagonisti) in kdo jih pri tem ovira (antagonisti). Primerjajte tudi dramsko oz. družbeno stvarnost v obeh dramah.
- Pozorno preberite priložena odlomka (glejte Prilogo) in se kritično opredelite do zapisanih trditev o komediji Srečna draga vas domača (dramske osebe, ideja, jezik in aktualnost besedila).
- Ali ste za uprizoritev komedije Srečna draga vas domača v nacionalnem gledališču (na poklicnih odrih) ali proti njej? Svoje mnenje utemeljite.

Želimo Vam uspešno delo.

OBRNITE LIST!

Navodila za pisanje – območno tekmovanje 2021/2022

3. in 4. letnik – gimnazijski programi

3. in 4. letnik – srednji strokovni programi

1. in 2. letnik – poklicno-tehniški programi

PRILOGA

Preberite pismo občudovalca dramatike Alenke Goljevšček umetniškemu vodji nacionalnega (poklicnega) gledališča (1. odlomek) in odgovor vodje gledališča (2. odlomek).

1. odlomek.

Kot gledališki poznavalec in avtor številnih esejističnih zapisov o naši dramatiki predlagam, da v spored vašega gledališča uvrstite tudi dramsko delo Alenke Goljevšček Srečna draga vas domača. Aktualno delo se poigrava s ponovnim prihodom pesnika Franceta Prešerna, slovenskim nacionalnim mitom, v našo deželo. Pred našimi očmi oživi literarna oz. umetnostna zgodovina, mitološke osebe so postavljene v sodobni čas, čas kapitala in močnih medijev, bizarne stvarnosti in prevladujočih polresnic in zavajanj – tako kot je pač na splošno v zgodovini.

Osebe so zanimivo preoblikovane. Prešeren je prikazan večplastno, večni dvomljivec je in duhovni aristokrat, tudi slogovno prikazan pesniško v pravem pomenu besede. Osebe, kot jih pomni zgodovinski spomin, so ali zanimivo preoblikovane, npr. Urška ljubi svojega »papana«, Muza ni samo boginja umetnosti, ampak je tudi zaščitniška, povodni mož – Povoden je plastičen lik, ali pa ohranjajo arhetipsko podobo (Julija je otročja, šibka, Primicova se še vedno ni poboljšala ...).

Ideja je razvidna, sporočilo optimistično, smiselnost vsega početja poudarjena.

Opozarjam na grenka spoznanja: mediji niso vedno glas ljudstva in novodobni oblastniki niso narodno bistvo. Vsaj v tem dramskem prikazu ne. Posledično nesporazum oz. dramski konflikt ne izvira iz slovenskega značaja, ampak svetovnih značilnosti kapitala. /.../ Prepričan sem, da boste ustvarili pravo uspešnico. Spomnite se na njeno dramo Pod Prešernovo glavo.

2. odlomek

/.../ Zaradi že omenjenih razlogov nimamo namena uprizoriti navedene drame. Naj povzamem: prepričan sem, da je drama tako tendenčno prozorna, da zahtevnejšega gledalca ne bo zadovoljila.

Omenjate dramski konflikt. Mislite s tem na trditve/teze, ki jih govorijo dramske osebe? Drama je popolnoma predvidljiva. Mit se učloveči, značajsko se ni spremenil, razdvojen je in radodaren, navdušen in potrj spozna, da se v dveh stoletjih ni nič spremenilo, z Muzo na koncu pobegneta ...

Kam? V kateri deželi se umetnikom cedita med in mleko? Drugače povedano – če je svet bolečina in ni nikjer odrešitve, razen tam, kamor gresta na koncu z Muzo (»greva na ono stran, drugam«), potem to ni nič novega ... pesniški nihilizem je bil aktualen v vseh časih.

Omenjate jezik. Po mojem mnenju gre za lepljenko bolj ali manj posrečenih citatov, arhaičnih zapisov, ki, mimogrede, Prešerna tako karikirajo, da njegov prikaz učinkuje prav groteskno. Drama ni lahkotna komedija, ni pesnikova osebna drama, ni družbenokritično delo – je mozaik naše zgodovine, aluzij na sodobne sprevrženosti, gre za preigravanje konvencionalnih vzorcev. Nekateri prizori so bizarni, čeprav želijo biti groteskno všečni, npr. Urškino oklepanje pesnika in Muze ali pa podelitev Prešernove nagrade Prešernu.

Drama je nedvomno napisana z dobrim namenom, a je zaradi predvidljive komičnosti in tipiziranih oseb neizrazita. Sporočilo ni odprto – ideja je prevečkrat pojasnjena in s tem popolnoma razorožena: tudi nacionalni mit, Prešernov France, v dolini šentflorjanski ne more živeti in preživeti brez prilagajanj, konformizma ... Je to kaj novega? Menim, da je delo primernejše za ljubiteljske gledališke odre, ker ...

Navodila za pisanje – območno tekmovanje 2021/2022

3. in 4. letnik – gimnazijski programi

3. in 4. letnik – srednji strokovni programi

1. in 2. letnik – poklicno-tehniški programi